

МОВА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 811.323:130.2

ЛІНГВОСОФІЯ СУЧАСНОГО ГУМОРУ Й САТИРИ В ЖУРНАЛІ «ПЕРЕЦЬ»

КОЦЬ

Тетяна Анатоліївна,

доктор філологічних наук,
старший науковий співробітник
відділу стилістики, культури мови
та соціолінгвістики Інституту
української мови НАН України,
вул. М. Грушевського, 4, м. Київ,
01001;

E-mail: tetyana_kots@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4622-9559>

Tetiana

KOTS,

Doctor of Philological Sciences,
Senior Researcher of the Department
of Stylistics, Language Culture and
Sociolinguistics, Institute of the
Ukrainian Language of National
Academy of Sciences of Ukraine,
4 Hrushevskiyi St., Kyiv 01001, Ukraine;
E-mail: tetyana_kots@ukr.net

Стаття присвячена аналізу мовних засобів гумору й сатири в журналі «Перець». Особливу увагу звернено на ядерні поняття текстів (влада, соціальна сфера, економіка), навколо яких формуються сатирично-гумористичні парадигми оцінних мовних засобів. Гумористично-сатиричний ефект досягається поєднанням високого й низького стилів, об'єднанням в одному ряду неоднорідних предметів, контекстуальною логічною невідповідністю, повтором багатозначних слів, нагромадженням синонімів, уживанням перифраз трансформованих народнорозмовних фразеологізмів. Основна функція сміху на сучасному етапі життя суспільства полягає в зведенні до мінімуму соціального стресу, в адаптації суспільства до докорінної зміни соціокультурних цінностей, у максимальному безболісному сприйманні щоденних побутових труднощів.

Ключові слова: гумор, іронія, сатира, високий стиль, низький стиль, прецедентні вислови.

Гумор – явище соціальне, філософське, етнокультурне, мовно-культурне (мовно-ситуативне). Різномановість самого поняття, його форма й зміст змінюються залежно від культурно-історичної, суспільно-політичної ситуації, соціальних пріоритетів, цінностей життя. Сатирично-гумористичні жанри (памфлет, фейлетон) завжди були невід’ємним елементом публіцистичного стилю й інтелектуальним інструментом висміювання певних явищ суспільного життя. Вони були актуальні й незамінні в 40 – 80-х рр. ХХ ст. в умовах, коли про негативні прови суспільно-політичного життя можна було говорити лише в алегоричній формі. Можливість відкритої критики в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. забезпечує висвітлення неприхованої оцінки соціальних, політичних, економічних реалій світу за допомогою виразних експресивних позитивно-та негативнооцінних засобів з прозорою семантикою, які стали вже мовно-стильовою ознакою аналітичних жанрів сучасних ЗМК. Філософи й мовознавці (М. Чойсі, Е. Кріс, М. Істман, С. Аверинцев) наголошують, що в сучасному світі зникають не лише гумористичні жанри, змінюється сама культура гумору й сатири, виразними стають тенденції до їх обниження, примітивізації, беззмістовності, безглуздості.

Таким процесам протистоїть чи не єдиний в українському інформаційному просторі сьогодення журнал «Перець», який був заснований ще 1922 року в Харкові. Його першими творцями й редакторами були Василь Еллан-Блакитний і Остап Вишня. Відтоді й до сьогодні (з невеликими перервами) він є основним ілюстрованим сатирично-гумористичним часописом, тексти якого виконують функцію захисної реакції українців перед різноманітними загрозами, авторитетами, владою, які засвідчують особливості української сміхової культури.

У радянський період «Перець» був виразно гумористичним і в характерній мовно-естетичній формі презентував іронійну оцінку явищ суспільного життя, розкривав їхню почасти комічну сутність. З кінця ХХ ст. у виданні переважають сатиричні тексти різко викривального характеру з елементами сарказму, визначальною ознакою яких є злободенність, фактографізм, критика вагомих суспільних явищ, подій. Гаслами журналу є трансформовані прецедентні вислови: *Шанувальники сатири*

й гумору єднайтесь (Перець 2018, № 5: 1); *Сміх зцілює, провітлює, додає жаги жити і робить людину сильною, як ніщо інше на світі* (Перець 2018, № 1: 3).

Соціально-політичні пріоритети часу визначають змістову концепцію журналу, ядерні поняття текстів (*влада, соціальна сфера, економіка*), навколо яких формуються сатирично-гумористичні парадигми оцінних мовних засобів.

Виразно негативним сатирично-іронічним центральним образом журналу є *влада*. До речі, як зауважив Ж. Дельоза, гумор і сатира в сучасних текстах – це шлях деконструкції величі, переосмисленої з погляду деталей і дрібниць, це зіставлення смислу й нонсенсу [Дельоза 1998: 356]. Такі тенденції знаходять своє вираження і в мові. Лексема *влада* в журналі «Перець» отримує статус слова з низькою експресією, а засобом створення алегорії є контекстуально протилежне буквальному змісту значення. На іронічний лад налаштовує сама назва рубрики «Так сказала Швайчиха», що висвітлює глузливе ставлення народу до *влади*, яка нічого не робить, а тільки обіцяє. Поєднання високого і низького стилів, об'єднання в одному ряду неоднорідних предметів і явищ створює ефект зневажливої оцінки, яку посилюють синоніми, перифрази (*влада – політичні аферисти, перебіжчики, зрадники, тушки, кровопивці, українофоби, антинародники; ті, що сховалися за високими парканами й броньованими дверима*), напр.: *Ач, як нас гаряче закликають до відкритості й прозорості! Ті що сховалися за високими парканами і броньованими дверима! Тут відізвалася Швайчиха: «Добре, що заклики не стосуються громадських нужників!»*. Іронічним асоціатом офіційної інформації від влади став народнорозмовний фразеологізм «локшина на вухах», пор. текстову трансформацію: – *Поцастило партії влади! / – А як саме? / – А так. Перед виборами гарно вродили і хліба, і городина! / Тут відізвалася Швайчиха: «Логічно. Чим більший урожай пшениці, тим більше локшини на вуха»* (Перець 2018, № 1: 2).

Сучасний світ – це етап заперечення цінностей, ідеалів минулого, відчуття невизначеності, зневіри, безвиході, соціального протистояння [Євтушенко 2008]. *Влада* в суспільстві асоціюється з безмежною жагою до багатства,

а народ – з безпросвітною бідністю. Іронійний сміх у таких психологічних настроях стає чи не єдиним засобом «уникання» проблем. Апеляція до позитивного сприйняття читачем відомих фольклорних і літературних прецедентних феноменів послаблює гірку іронію контексту, побудованому на контрасті «давнє – сучаснє», напр.: *Теперішні порівняння без проблем укладаються в мініцитату з нев'янучого одеського фольклору: дві великі різниці. І не лише тому, що сучасні очільники носять замість гаптованих золотом камзолів не дешевші костюми від Бріоні, з аксесуарів надають перевагу раритетним швейцарським годинникам і пересуваються не в архаїчних скрипучих каретах із фамільними гербами, а в гордовитих лімузинах останніх моделей, зареєстрованих здебільшого на близьких чи далеких родичів. Статки ж тримають за морями-океанами у потаємних офшорних засіках, про які й гадки не мали наші теж небідні предки, сидьма сидячи на своїх кованих скринях з готівкою. Схожє хіба що розмахом і пишнотою – палаци, резиденції та земельні мастки. Тут ні додати ні відняти* (Перець 2018, №1: 2).

Глузування над владою, над її прагненням збагатитися за рахунок власної держави посилюється вживанням стилістичних фігур, зокрема антитези, напр.: *В тих, хто краде в нас мільйони / Принципи – незмінні / Відпочити – за кордоном, / Лікуватись – за кордоном, / Дітей вчити – за кордоном. / Красти – в Україні* (Перець 2018, № 5: 4); градації: *В чинів завжди погорда влади. / Що не обличчя – то крадій. / Могилу риють казнокради моїй країні молодій* (Л. Куций) (Перець 2018, № 10: 5).

Актуальним залишається гумористичне осмислення бездіяльності української влади, засобом чого виступає мовна гра, тут – фразеологізмами, напр.: *Найпоширенішим і найулюбленішим народним прислів'ям у нашого найвищого, середнього і найнижчого керівництва є: «Іван киває на Петра». І до того вже наживалися, що кінці з кінцями не можемо звести. Куди не кинь – то клин* (Перець 2018, № 5: 4).

Іронійне «виправдовування» владної безпорадності реалізується за допомогою прийому обманутого очікування (опозиція «своє» – «чуже»), напр.: *Якщо у чомусь безпорадні /*

Наші чиновники у владі, / Виною є об'єктів два / МВФ або Москва (Перець 2018, № 5: 4). Цей прийом часто посилюється уведенням у контекст логічної невідповідності: *Наші папани переконані, що чим частіше проходять вибори, тим ситнішим і розумнішим стає народ. Проте продовжує обирати ідіотів* (Перець 2018, № 5: 7). У результаті формується ряд контекстуальних синонімів: *влада, чиновники, папани – ідіоти*.

Об'єктом висміювання є мовне питання – зрусифікованість та варваризація спілкування, напр.: *Ще б звернути увагу на мову держслужбовців, що ігноруючи законодавство, й досі «как-ают по-расейські» замість «як». Та й нащо нам оте «о'кей», якщо в нас є «добре»* (Перець 2018, № 10: 3). Глузлива оцінка поширюється і на мовну інтерференцію в усіх сферах суспільної діяльності, напр.: *Мавтуючи прихвоснів, що на нагорі, тужиться забугрівським сленгом і інша сірома. До прикладу обгортка карамелі «Молочна краплинка» фабрики «Рошен», розцяцькована виключно англійським текстом і без тлумача геть зовсім не читається* (Перець 2018, № 10: 3). Негативно оціненим постає і суржик, що ототожнюється з мовою горобців, яким асоціативно протисталена мова солов'їв (українська мова = солов'їна мова): *Суржик – гороб'яче цвірінкання на солов'їній мові* (Перець 2019, № 2: 9).

Одним із ключових механізмів творення сучасного гумористичного тексту є актуалізація минулого (радянського періоду нашої історії), що виявляється у трансформації, оновленні прецедентних висловлювань відповідно до соціально-політичних умов сьогодення. Так, в одному з текстів використано лексико-синтаксичну модель політичного гасла, притаманну колишнім закликам, які виголошували на масових демонстраціях до державних свят у СРСР. Натомість тепер зі сторінок гумористично-сатиричного часопису ці заклики адресовані здебільшого владі, а не народові. За змістовим наповненням – це алогізми, спрямовані на негативну оцінку дій сучасної влади, що суперечать запитам населення України. З мовно-стилістичного погляду, автори політичної сатири використовують притаманні українській сміховій культурі прийоми: обігрування фразеологізмів з негативною оцінкою суспільної практики (*Популісти сумлінніше переливайте*

воду з пустого в порожнє! Ура!), гру багатозначних слів і виразів (Дамо газу МВФу! Фу!), ампліфікацію (Хай живуть блоки безпартійних з правими, лівими, середніми, задніми і передніми!), протиставлення смислового наповнення усталених та оказіональних виразів (Від диктатури пролетаріату – до диктатури олігархату!; Полум'яний привіт хабарникам – з Канарів на нари; Чинovníки фонду держмайна – пришивидишуйте ліквідацію заводів і фабрик! Вивільнимо наших робітників для плідної праці за кордоном! Вау!) тощо (Перець 2018, №5: 1). Сатиричний ефект справляє порушення причиново-наслідкових зв'язків між реаліями, каламбурне поєднання «старого» і «нового» в суспільних оцінках явищ.

Наскрізний на сторінках видання «Перець» саркастичний зміст епітетів до слова *влада* – *кланово-олігархічна, бандитська, антиукраїнська, корумпована, перевтомлена, деструктивна, зденаціоналізована*. Відповідна іронійна вторинна номінація *королі* контрастує з лексичним наповненням контексту, який пов'язаний із соціально-економічними явищами сучасності. За допомогою прецедентного антифразису ці слова набувають в контексті значення, протилежного їх буквальному змісту або заперечують його, втрачаючи книжність, нейтральність, напр.: *Мабуть, з високих трибун і з-за міцних стін, об які розбиваються такі хвилі, усе виглядає по-іншому. Тут благосна тиша, королі зі своїми наближеними статеchno вітають один одного то з тією реформою, то з іншою, то з ударно прийнятим бюджетом, а потім спільно й глибокодумно переконують народ і самих себе, як йому, народові, краще житиметься після тих реформ і з тим бюджетом. Звично засовуючи подалі все, що муляє зізвездком у чоботі, знижуючи цю мажорну тональність* (Перець 2018, № 1: 3); *Здається виходить поки що одне, чекати, як батька з ярмарку, черговий трани МВФ. От Вам і все можуть королі. Чи, може знайдеться – як у тій знаменитій казці – хлопчина і крикне на всю Україну: «А королі ж голі».* Скажете давно було і не в наших краях? Так це ж для всіх і на всі часи. На те воно і класика (Перець 2018, № 1: 3).

Ефект комічного сприйняття цінової політики влади створюється також за допомогою алогічної інтерпретації причиново-наслідкових зв'язків, напр.: *Народ так звик, що ціни*

ростуть щодня, що з жахом спостерігає, коли вони починають падати (Перець 2018, № 10: 5); **Тарифи в Україні найнижчі серед європейських – чим не ударний сюжет? Та й ще з перших вуст, від голови комісії, яка тарифи регулює. Класика жанру, а от аудиторію пройняло так собі: «Одобрямс» спіткнувся об прикмету, апробовану вже новочасним досвідом. І ворожки не треба: коли у верхах заходилися щось зіставляти з Європою, це до підвищення. Одначе не українських зарплат і пенсій...** (Перець 2018, №1: 2).

В умовах зубожіння населення України втрачаються і духовні цінності, їх нівелюють складні, непосильні для широкого загалу соціальні зобов'язання. Іронійна оцінка таких явищ засвідчує, що в суспільній свідомості вкорінений негативний образ і влади, і держави загалом, пов'язаний з асоціатом «злодій», напр.: *Щоправда, різні шарлатани – від протизаконних «узаконювачів» до побутових обслуговувачів – намагаються зламати нашу віру, що добро переможе зло. Маніпуляцією платіжками, лічильниками, вигаданими гікакалоріями, то й прямим, наглим і цинічним репетом* (Перець 2018, № 1: 2).

Повноту саркастичного осмислення негативних віянь переломного періоду засвідчують тексти майстрів українського гумору й сатири, викривальний характер яких досягнуто повтором багатозначних слів у різних контекстуальних значеннях, напр.: *Переломний період. Скільки їх вже було «переломних»? Попереламували все! І хребти! І долі! І душі! Вже нема чого ламати. Хіба що хребет власній безхребетності* (Є. Дудар) (Перець 2018, № 5: 3).

Сатира в сучасних текстах часто болісна, бо, на думку філософів, позбавлена позитивного центру протиставлення, вона не знає ідеалів, загально визнаних ціннісних орієнтирів, а від того в ній немає другого плану – ідеальної соціальної мети. Їй притаманна болісна нота пригнічення, туги, втоми, скепсису щодо розтраченої людяності й суцільного антигуманізму» [Мальцева 2013: 85]. Зниження ваги моралі, заперечення традиційних для українців принципів взаємодопомоги, взаємопідтримки змінює усталене сприйняття світовлаштування. В умовах зречення минулого й відсутності нових ціннісних стратегій, суспільство повертається до

законів дикої природи, морального хаосу, матеріальної ненаситності. Ми живемо в період, як саркастично-влучно визначено в журналі «Перець», «голодобілоінтелектуалів». Підсвідоме розуміння цього процесу спонукає, сміючись над своїми вадами, узагальнюючи сучасні закони буття, морально оздоровлюватися, напр.: *Вадами первіснообщинний лад успадкував від дикої природи закон джунглів – хто сильніший, той і прав. Як рудимент, зберігся він і до наших днів* (Перець 2018, № 10: 4); *Та є ще одна хвороба у сучасного людства – синдром ненаситності. Дикун, троглодит був морально вищим від сучасного умовно-цивілізованого інтелектуала тим, що він не відзначався ненажерливістю. Сучасних представників «голодобілоінтелектуалів» є синдром солітера, який ніколи не відчуває насичення й може смоктати свого «годувальника», доки не лусне* (Перець 2018, №1: 2); *А на додачу чиновники з держбюджету тирять все, що хочуть* (Перець 2018, № 10: 5). На жаль, основні засоби оцінки сьогодення сконцентровані навколо понять «крадіжка», «дика сила», «неситість», які здобувають у сучасному гумористичному тексті метафоричне означення.

Нівеляція нашої духовності всіляко підтримується сучасними ЗМК, які вже також стали об'єктом саркастичної інтерпретації в журналі «Перець». Поняттю «праця» протиставлені назви реалій, пов'язаних зі святкуванням, напр.: *Коли сьогодні послухаєш наше радіо, подивившись телевизор, мимоволі складається враження, що в нашій країні ніхто не працює. Що у нас суцільне свято. Що ми лише, їмо, спимо, п'ємо, періодично б'єм одне одному морди і лаємо владу* (Перець 2018, № 10: 5).

Основна функція сміху в цей складний перехідний період полягає в зведенні до мінімуму соціального стресу, в адаптації суспільства до докорінної зміни соціокультурних цінностей, є максимально безболісному сприйманні щоденних побутових труднощів. Прощання з минулим триває й досі та постійно нагадує про себе через іронійну апеляцію до радянських ідеологем: *Десятки років ми били в барабани: «Мы родились, чтоб сказку сделать былью». І зробили. Нема нашої «были» аналога в світі. «По бороді текло, а в роті не було»* (Перець

2018, № 5: 3). Ідеологічний сарказм часто переростає в пересторогу, в імперативи, коли йдеться про збереження державності, національної ідентичності, напр.: *Люди, будьте пильні! Гібридизація отруйною змією вповзає у Ваші нації, у Ваші серця, У ваші душі! Не допустіть, щоб на кордонах Ваших держав вона з'явилася на «освободітельських» танках!* (Перець 2018, № 1: 2).

У журналі «Перець» на основі розмовно-побутової фразеології, обігрування багатозначності лексем, афористичних узагальнень витворюються суспільно марковані кліше, які представлено в рубриці «Неочікувані думки»: *Не поспішайте помирати – життя дорожчає; Сучасний шовковий шлях – у боргах, як у шовках; Щоб зміцнити гривню, треба послати її на курси валют* (Перець 2018, № 5: 3); *Народна прикмета: гречка не вродила – до провальних виборів* (Перець 2019, № 2: 9).

У рубриці «Страшне перо не в гусака» зібрано спонтанні каламбури з реальної напівофіційної комунікації українців: *Прошу підключити мене до субсидії на період опалювального сезону (із заяви); Зупиніть нашого сільського голову, бо він знову претється у депутати, як баран на червоні ворота (зі скарги); Швидко продається хата на два виходи (з оголошення); Не напихайтесь у ліфт, як оселедці д бочку (з оголошення); Пасажири верхніх полок обслуговуються туалетом справа по ходу поїзда, а пасажери нижніх – зліва. Будьте взаємоввічливі (з оголошення); Не перетворюйте зал очікування у свинячу культуру. Користуйтеся вурнами (черговий по вокзалу)* (Перець 2018, № 10: 8). В основі народжених гумористичних ситуацій конфлікт: «високого і низького», «книжного і розмовного».

Як доброзичливі сприймаються жарти на побутову тематику, зокрема про низьку якість одягу. Легким, зрозумілим і дотепним гумор стає внаслідок поєднання прозорих семантичних фігур і парцеляції односкладних речень: *Аж три роки стягувався на одні штани. Стягнувся. Натягнув. Сів. А вставав уже зі стільцем. Штани дали тріщину. Легка промисловість з важкими наслідками* (Є. Дудар) (Перець 2018, № 5: 3).

У рубриці «Антирекламки» влучно висміюють якість масово рекламованої їжі швидкого приготування, технології

обману покупців, напр.: *Пес, понюхавши хот-дог, / Заскавчав і зразу здох. / Друже! Нащо ж ти їси, / Те від чого дохнуть пси; Шановні дами й кавалери! / Невже не можете збагнути, / Що продають вам гулівери такі малі як ліліпути?* (В. Шаройко) (Перець 2018, № 5: 3). Функцію іронійної оцінки реалій торговельної сфери виконують і епітети, вжиті з порушенням принципів сполучуваності, логічних зв'язків іменника та прикметників: *У нас уся відмита, вимочена, підфарбована продукція іде за ціною вищого татунку. Хоча вживати її неможливо навіть під наглядом фельдшера* (Перець 2018, № 10: 5).

Отже, гумористичний зміст журналу «Перець» створюють традиційні прийоми породження іронійної конотації в оцінці влади, моральних і соціальних вад людей. Саме книжний лексикон виокремлює ті основні явища сучасної дійсності, що потребують саркастичної характеристики. Національний колорит забезпечує апеляція до розмовно-побутової фразеології, епітетики зі зниженою експресією.

Аверинцев С.С. О духе времени и чувстве юмора. *Новый мир*. 2000. № 1. С. 137 – 140.

Делез Ж. Логика смысла. Москва: Раритет; Екатеринбург: Деловая книга, 1998.

Свтушенко О. Філософія гумору: чверть століття з її величністю Карикатурою. *День*. 2008. № 168.

Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ: Либідь, 2001.

Кант И. Критика способности суждения. Москва: Искусство, 1994.

Кокотюха О. Політикам на сміх. URL: <http://www.ukrudprom.ua/digest/drefvcdfesfdvc090408.html>.

Мальцева О.В. Тематика та смислові акцентуації гумору і сагири постмодерної доби (соціально-філософський аналіз). *Наукові записки. Серія «Філософія»*. 2013. Випуск 12. С. 71 – 79.

Рихло П. Сатира. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001.

Тараненко О. Іронія. *Українська мова. Енциклопедія* (С. 230 – 231). Київ: «Українська енциклопедія» ім. М. Бажана, 2007.

Viktorov D. *Lerireefe le risible*. Paris: API, 1952.

УМОВНІ СКРОРОЧЕННЯ

Перець 2018 – Перець. 2018. № 1, 5, 10.

Перець 2019 – Перець. 2019. № 2.

REFERENCES

- Averyntsev, S. S. (2000). On the spirit of time and sense of humor. *Novy Mir*, 1, 137 – 140 (in Rus.).
- Deleuze, J. (1998). The logic of sense. Ekaterinburg (in Rus.).
- Kant, I. (1994). Criticism of the ability of judgment. Moskow (in Rus.).
- Kokotyukha, O.T. Politicians To Laugh. URL: <http://www.ukrudprom.ua/digest/drefvcdfesdfdc090408.html>. (in Ukr.).
- Maltseva, O. (2013). Topics and semantic accentuations of humor and satire of the postmodern era (socio-philosophical analysis). *Scientific notes. The Philosophy Series*, 12, 71 – 79 (in Ukr.).
- Rykhlo, P. (2001). Satire. *Lexicon of General and Comparative Literature*. Chernivtsi (in Ukr.).
- Taranenko, O. (2007). Irony. *Ukrainian language. Encyclopedia* (p. 230 – 231). Kyiv (in Ukr.).
- Viktorov, D. (1952). *Lerireef le risible*. Paris: API (in Franc.).
- Yermolenko, S. Ya. (ed.) (2001). Ukrainian language: Short glossary of linguistic terms. Kyiv: Lubid' (in Ukr.).
- Yevtushenko, O. (2008). Philosophy of Humor: A Quarter Century with Her Majesty Caricature. *Den*, 168, 1 (in Ukr.).

LEGEND

Перець 2018 – Perets'. 2018. № 1, 5, 10.

Перець 2019 – Perets'. 2019. № 2.

Статтю отримано 12.10.2019

Tetiana Kots

LINGUOSOPHY OF MODERN HUMOR AND SATIRE IN THE PEOPLE'S JOURNAL

The article is devoted to the analysis of linguistic means of humor and satire in Magazine «Perets». Particular attention is paid to the nuclear concepts of texts (power, social sphere, economy) around which the satirical-humorous paradigms of language are formed. Humorous-satirical effect is achieved by combining high and low styles, combining in one row of heterogeneous objects, contextual logical inconsistency, repetition

of ambiguous words, accumulation of synonyms, use of the periphery of transformed folk-speaking phraseologies. The main function of laughter at the present stage of society is to minimize social stress, to adapt the society to a radical change in socio-cultural values, to maximize painless perception of daily household difficulties.

The content of Magazine «Perets» remains an expression of national-intellectual humor, a testament to the moral and psychological health of Ukrainians, who, laughing, saying goodbye to the past, trying to change contemporary realities, establish themselves, and preserve universal values. It became the main illustrated satirical-humorous magazine, a manifestation of the defensive reaction of Ukrainians against various threats, authorities, authorities, the fixator of Ukrainian noble laugh culture. Since the end of the twentieth century, the edition is dominated by satirical texts with a sharply revealing character with elements of sarcasm, the defining feature of which is malleability, documentalism, exposition of important social phenomena, important social events.

Keywords: humor, irony, satire, high style, low style, precedent statements.